

Perspectiefnota 2022-2025

Gemeente Dantumadiel
Postbus 22
9104 ZG Damwâld
Tel. (0519) 29 88 88

info@dantumadiel.frl
www.dantumadiel.frl

Inhoudsopgave

1. INLEIDING.....	4
2. FINANCIËLE PERSPECTIEF	5
2.1 FINANCIEEL KADER.....	5
2.2 FINANCIËLE POSITIE BIJ ONGEWIJZIGD BELEID	5
2.2.1 <i>Structurele positie</i>	5
2.2.2 <i>Eenmalige positie</i>	7
2.3 OVERIGE ACTUELE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN	8
2.3.1 <i>Herijking gemeentefonds</i>	8
2.3.2 <i>Corona risicomonitor</i>	9
2.3.3 <i>Sociaal Domein</i>	9
2.3.4 <i>Kapitaalgoederen beheer</i>	10
2.3.5 <i>Bedrijfsvoering</i>	11
3. NIEUWE ONTWIKKELINGEN	13
3.1 INLEIDING	13
3.2 BELEIDSVOORSTELLEN.....	13
BIJLAGEN.....	15
BIJLAGE 1 - TECHNISCHE UITGANGSPUNTEN EN BEGROTINGSPARAMETERS.....	16
BIJLAGE 2 – MEICIRCULAIRE.....	17
BIJLAGE 3 – NIEUWE (ONVERMIJDBARE) ONTWIKKELINGEN.....	20
BIJLAGE 4 – VERLOOPOVERZICHT ALGEMENE RESERVE.....	21
BIJLAGE 5 – LIJST VERVANGINGSINVESTERINGEN BELEIDSPLANNEN.....	22

1. Inleiding

Het blijven onzekere tijden. Ontwikkelingen die worden veroorzaakt door corona en de nieuwe verdeling van het gemeentefonds hebben direct invloed op de toekomstige financiële posities van alle gemeenten, dus ook op die van Dantumadiel.

Dantumadiel wil een sterke en zelfstandige gemeente blijven waar het goed wonen en werken is, met persoonlijke dienstverlening, een benaderbaar bestuur en een gezond weldoordacht financieel beleid voor de lange termijn. Er is koers gezet naar financieel herstel, maar met de bijkomende onzekere factoren, moet er flink aan de wind worden gezeild om ook op koers te blijven. Het vraagt creativiteit van zowel raad en college als organisatie. Onze opgave is om met beperkte budgetten maximaal de ambities van raad en college waar te maken.

Rommy Kempenaar
Portefeuillehouder financiën

2. Financiële perspectief

2.1 Financieel kader

De provincie heeft als toezichthouder een wettelijke plicht om gemeentelijke begrotingen te toetsen op structureel en reëel evenwicht. De toets vindt eerst plaats op het huidige begrotingsjaar en als deze niet in evenwicht is moet aangetoond worden dat het evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf van de meerjarenraming wordt hersteld. Er mag geen sprake zijn van een opschuivend meerjarenperspectief waarbij in de opvolgende begrotingen alleen de laatste jaarschijf sluit. Het is dus belangrijk om het begrotingsjaar structureel in evenwicht te hebben en te houden. Bij de vastgestelde begroting 2021-2025 waren alle jaarschijven structureel in evenwicht.

Voor het financieel beleid wordt als uitgangspunt genomen dat er ruimte voor nieuw beleid aanwezig is, met als randvoorwaarde dat er sprake is van een structureel en reëel sluitende begroting en dat daarnaast de algemene reserve gedurende de hele begrotingsperiode aan de minimum vastgestelde randvoorwaarde voldoet. De verder gehanteerde technische uitgangspunten voor het opstellen van de begroting zijn opgenomen in bijlage 1.

2.2 Financiële positie bij ongewijzigd beleid

2.2.1 Structurele positie

De structurele positie van de gemeente zijn jaarlijks terugkerende baten en lasten zijn die opgeteld tot een saldo leiden. Een plus betekent een overschot een min-bedrag betekent een tekort. De tekorten moeten opgelost worden door jaarlijks terugkerende baten (inkomsten) te verhogen of door het verminderen van jaarlijks terugkerende lasten (uitgaven). Dat laatste betekent dat er bezuinigd wordt.

Voor het opstellen van het meerjarenperspectief 2022-2025 nemen wij de jaarschijf 2022 uit de primitieve begroting 2021-2024 (inclusief raadsvoorstel) als uitgangspunt.

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling weer van het begrotingssaldo tezamen met de al besloten wijzigingen en de effecten van onvermijdelijke financiële ontwikkelingen.

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024
Begrotingssaldo meerjarenraming 2022 - 2024	€ -	€ -	€ 213
Mutaties meerjarenraming	€ -212	€ -1.513	€ -1.608
Bijgesteld begrotingssaldo meerjarenraming 2022 - 2024	€ -212	€ -1.513	€ -1.395

Uit de tabel blijkt dat Dantumadiel zonder het aanpassen van het beleid geen sluitend meerjarenperspectief kan presenteren. De jaarschijf 2025 wordt toegevoegd bij het opstellen van de begroting, maar deze zal in lijn liggen met de jaarschijf 2024. Bij ongewijzigde omstandigheden betekent bovenstaande dat er niet voldaan wordt aan de wettelijke plicht van de provincie om een sluitend meerjarenperspectief te presenteren.

De mutaties tussen de meerjarenraming uit de begroting 2021-2024 en het bijgestelde structurele exploitatiesaldo worden in onderstaande tabel weergegeven.

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024
<i>Al toe besloten / verwerkt in begrotingswijzigingen</i>			
2e tussentijdse rapportage 2020 (BWN 010)	€ -390	€ -390	€ -390
Sluiting VO school (BWN 004)	€ -142	€ -142	€ -142
Woonlasten en kostendekkendheid (BWN 005)	€ 166	€ 166	€ 166
1e Tussentijdse rapportage 2021 (BWN012)	€ -248	€ -238	€ -222

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024
<i>Totaal wijzigingen na vaststelling begroting</i>	€ -614	€ -604	€ -588
<i>Nieuwe (autonome) ontwikkelingen, onvermijdbaar</i>			
Meicirculaire 2021	€ 767	€ 638	€ 568
Extra compensatie jeugdzorg *	€ 1.207	nnb	nnb
Autonome prijsstijging (1,4%)	€ -87	€ -87	€ -87
Autonome zorggroei WMO	€ -547	€ -547	€ -547
Autonome zorggroei Jeugd	€ -450	€ -450	€ -450
Bijstelling bijdrage FUMO	€ 9	€ 9	€ 9
Bijstelling bijdrage VRF	€ -43	€ -29	€ -29
Bijstelling bijdrage NEF	€ -146	€ -53	€ -55
Bijstelling bijdrage Mobiliteitsbureau	€ -27	€ -27	€ -27
<i>Totaal (autonome) ontwikkelingen, onvermijdbaar</i>	€ 683	€ -546	€ -618
<i>Samenwerkingsbegroting Dantumadiel - Noardeast-Fryslân</i>			
Autonome stijging loonkosten	€ -629	€ -629	€ -629
Autonome prijsstijging Samenwerkingsbegroting (1,4%)	€ -159	€ -159	€ -159
Autonome kostenstijging SSC Leeuwarden (8%)	€ -246	€ -246	€ -246
Aandeel Noardeast-Fryslân	€ 760	€ 760	€ 760
<i>Totaal Samenwerkingsbegroting</i>	€ -274	€ -274	€ -274
<i>Ontwikkeling OZB</i>			
Stijging OZB door waarde­stijging en areaal uitbreiding	€ 18	€ 18	€ 18
Stijging OZB met indexatie (1,4%)	€ 47	€ 47	€ 47
<i>Totaal ontwikkeling OZB</i>	€ 65	€ 65	€ 65
<i>Overige financiële ontwikkelingen beïnvloedbaar</i>			
GRP (uitgangspunt 100% kostendekkend)	€ -	€ -	€ -
Groen	€ 15	€ -10	€ 13
Waterwegen	€ -88	€ -88	€ -88
Kunstwerken	€ -71	€ -94	€ -101
Wegen	€ -36	€ -68	€ -123
Gebouwen	€ -149	€ -149	€ -149
Openbare verlichting	€ -	€ -	€ -
<i>Totaal financiële ontwikkelingen beïnvloedbaar</i>	€ -329	€ -409	€ -448
<i>Nieuw beleid</i>	€ -29	€ -31	€ -31
<i>Bezuinigingen</i>	€ 286	€ 286	€ 286
<i>Totaal mutaties exploitatiesaldo</i>	€ -212	€ -1.513	€ -1.608

* De Provincie is in overleg met BZK hoe de extra compensatie jeugdzorg beoordeeld moet worden in het kader van financieel toezicht. Als dit als eenmalig beschouwd moet worden, zal dit op het begrotingssaldo gecorrigeerd worden.

Bezuinigingen

In aanloop naar de perspectiefnota 2022-2025 zijn er bezuinigingsvoorstellen uitgewerkt. Nog niet alle bezuinigingsvoorstellen kunnen financieel vertaald worden. Om bij de begrotingsbehandeling 2022-2025 een sluitend meerjarenperspectief te kunnen presenteren zullen er in aanloop naar de begrotingsbehandeling op het terrein van het Sociaal Domein en de samenwerkingsbegroting aanvullende bezuinigingsopties uitgewerkt worden. De volgende bezuinigingsopties zijn wel verwerkt in het financieel perspectief.

Welzijnsbeleid

Er is een nieuwe kadernotitie welzijnswerk 2022-2025 opgesteld in het kader van het welzijnsbeleid. Met het vaststellen van deze kadernotitie kan 50% bezuinigd worden op het huidige reguliere welzijnsbudget wat een bezuiniging oplevert van €106.000. Het voordeel is financieel verwerkt in het structurele perspectief.

Urentoerekening projecten

Door een wijziging in de wet- en regelgeving (Besluit Begroten en Verantwoorden) moeten de eigen uren met betrekking tot voorbereiding en toezicht op uitvoering (VTU-kosten) toegerekend worden aan investeringsprojecten. Tot nu toe worden deze kosten bij het opmaken van de jaarrekening achteraf toegerekend. In de aanvraag van investeringskredieten wordt al rekening gehouden met de VTU-kosten. Omdat deze verplichting op basis van wetgeving er is kunnen deze VTU-kosten structureel in de begroting worden opgenomen met als dekking de investeringskredieten. Dit betekent een dekkingsvoordeel in de begroting van Dantumadiel. Het structurele voordeel bedraagt € 180.000 en is financieel verwerkt in het structurele perspectief.

2.2.2 Eenmalige positie

Bij de eenmalige positie richten wij ons op de algemene reserve van de gemeente Dantumadiel. De algemene reserve is onderdeel van het eigen vermogen van een gemeente. Dit eigen vermogen is het saldo van de bezittingen en de schulden op de gemeentelijke balans. De algemene reserve van een gemeente maakt deel uit van het weerstandsvermogen, net als bijvoorbeeld de onbenutte gemeentelijke belastingcapaciteit. De algemene reserve is dus één van de buffers voor het opvangen van risico's en tegenvallers.

Bij de beoordeling van de eenmalige positie hanteert Dantumadiel het uitgangspunt dat de minimale omvang van de Algemene reserve op 1 januari 2022 minimaal de benodigde weerstandcapaciteit moet bevatten. De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald aan de hand van risico-inventarisatie van NARIS. De risico-inventarisatie van NARIS wordt 2 maal per jaar uitgevoerd, bij de jaarrekening en bij de begroting. Op basis van de laatste actualisatie (jaarrekening 2020) bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 2.400.000.

Met betrekking tot de eenmalige positie is in onderstaande tabel de stand van de Algemene reserve van Dantumadiel per 1 januari 2021 als uitgangssituatie genomen. De geraamde toevoegingen en onttrekkingen (meerjarig) zijn op dit saldo gemuteerd, zodat er een saldo op basis van rechten en verplichtingen ontstaat. In bijlage 4 is een uitsplitsing gemaakt van de vermeerderingen en verminderingen in de Algemene reserve.

(x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Stand Algemene reserve 1 januari	€ 3.308	€ 4.061	€ 4.351	€ 4.865
Vermeerderingen	€ 2.043	€ 747	€ 659	€ 562
Verminderingen	€ -1.290	€ -456	€ -145	€ -145
Stand Algemene reserve 31 december	€ 4.061	€ 4.351	€ 4.865	€ 5.281
Minimaal benodigd weerstandsvermogen	€ 2.400	€ 2.400	€ 2.400	€ 2.400
Overschot Algemene reserve	€ 1.661	€ 1.951	€ 2.465	€ 2.881

De Algemene reserve voldoet per 31 december 2021 aan het gestelde uitgangspunt.

2.3 Overige actuele financiële ontwikkelingen

2.3.1 Herijking gemeentefonds

Op 2 februari 2021 hebben de fondsbeheerders de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) advies gevraagd over het voorlopige voorstel voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds. De adviesaanvraag en de (achterliggende berekening van de) voorlopige uitkomsten zijn gepubliceerd op de website van de rijksoverheid. De ROB heeft op 26 maart 2021 in een tussenbericht aan de fondsbeheerders om meer toelichting op de keuzes en effecten gevraagd en enkele kritische kanttekeningen geplaatst bij de uitlegbaarheid van de uitkomsten, met name in het sociaal domein.

Daarnaast heeft de Tweede Kamer naar aanleiding van de adviesaanvraag vragen gesteld en hebben de fondsbeheerders veel reacties en vragen gekregen van gemeenten. Ook is bij de eerder aangekondigde actualisatie van het verdeelvoorstel gebleken dat voor een van de verdeelmaatstaven in het sociaal domein een betere bron beschikbaar is als indicatie voor de gezondheid van de bevolking. Het betreft de verdeelmaatstaf die meet hoeveel inwoners gebruik maken van specialistische GGZ.

De fondsbeheerders betrekken de nieuwe bron bij de nadere analyse die momenteel wordt uitgevoerd naar aanleiding van de reacties van de ROB, gemeenten en de Tweede Kamer. De VNG is nauw bij dit vervolgonderzoek betrokken. Met de ROB is afgesproken dat het nieuwe verdeelvoorstel, zodra het gereed is, tezamen met de antwoorden op de vragen uit het tussenbericht met hem gedeeld zal worden, opdat hij tot een eindadvies kan komen.

Het aangepaste verdeelvoorstel zal naar verwachting in de zomer van 2021 gereed zijn en – samen met de geactualiseerde voorlopige uitkomsten per gemeente – op de website van de rijksoverheid worden gepubliceerd. Ook de VNG zal om advies worden gevraagd. Besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling – voorzien per 1 januari 2023 - is aan het nieuwe kabinet. Na definitieve besluitvorming vindt zo spoedig mogelijk de verwerking in de circulaire van het gemeentefonds plaats. De herverdeeleffecten zullen op dat moment definitief worden bepaald.

Het effect van de vorige berekeningen kwam uit op ongeveer € 1,06 miljoen nadelig. Met dit bedrag is ook rekening gehouden bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen. Op dit moment is geen inschatting te maken wat de effecten zullen zijn van de nieuwe berekeningen. Bij de begroting 2022 verwachten we daar meer duidelijkheid over te hebben.

Stelpost jeugdzorg

In de begroting 2021-2024 en dus ook in het meerjarenperspectief 2022-2025 is vanaf het jaar 2022 een stelpost jeugdzorg opgenomen van € 394.000. Het Rijk heeft incidenteel geld beschikbaar gesteld voor de problemen in de jeugdzorg. Het Rijk heeft daarbij aangegeven dat deze middelen structureel als stelpost opgenomen mag worden. In de Meicirculaire 2021 staat echter nog geen harde toezegging die de stelpost van € 394.000 structureel maakt. Dit betekent dat het nog onzeker is of het geld definitief structureel toegekend wordt. Wanneer er komend jaar geen toezegging vanuit het Rijk komt vervalt de stelpost. In onderstaande tabel de gevolgen voor het structurele saldo in dien het Rijk besluit om geen structurele toevoeging te doen.

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stelpost jeugdzorg	€ -	€ -394	€ -394	€ -394

2.3.2 Corona risicomonitor

Om de risico's van de Corona crisis in kaart te brengen is er in 2020 een monitor ingericht om de belangrijkste risico's te monitoren. Deze monitoring moet ertoe leiden dat risico's, voor zover mogelijk, actueel worden bijgehouden in relatie tot de ontwikkeling van de crisis.

Voor het risicomanagement wordt gebruik gemaakt van risicosoftware van NARIS. NARIS heeft een landelijk risicodatabase aangelegd met betrekking tot de corona crisis. Uit deze risico's is een lokale selectie gemaakt van een top 20 aan risico's die maandelijks worden gemonitord. Elk risico wordt toegewezen aan een risico eigenaar in de organisatie. Deze persoon is verantwoordelijk voor het op maandelijkse basis actueel houden van de risico's. De risico-eigenaren kunnen uiteraard relevante risico's toevoegen of risico's van de lijst afvoeren als hier aanleiding toe is.

Vanuit het Rijk worden eenmalig gelden toegekend om gemeenten te ondersteunen in de extra gemaakte kosten of de misgelopen opbrengsten. Tot dusver zijn er vier compensatiepakketten beschikbaar gesteld. De totale omvang de pakketten bedraagt € 1.518.000. Deze middelen zijn toegekend op basis van maatstaven in de Algemene uitkering. Het is daarmee een indicatief bedrag en zegt dus niks over de werkelijke extra kosten. De keuze waar de middelen aan te besteden is aan de gemeente zelf.

Het college heeft het mandaat om uitgaven te doen die in de lijn liggen met de doelen waarvoor de corona compensatie is ontvangen. Het mandaat strekt zich tot maximaal de hoogte van de ontvangen compensatie. Via de reguliere planning en control documenten legt het college verantwoording af over de bestede middelen. Van de ontvangen middelen is inmiddels € 556.000 besteed.

2.3.3 Sociaal Domein

Het project Kostenbeheersing Sociaal Domein is begin 2021 formeel afgerond. Een aantal van de ingezette maatregelen lopen nog door of hebben een structureel karakter.

Het doel van het project was om met deze kostenbeheersing een structurele ombuiging te realiseren. Echter met de afronding van het project stopt het beheersen van de kosten niet. Deze focus is onderdeel van het dagelijkse werk geworden. Er wordt geïnvesteerd in – en doorlopend ingezet op dataverzameling en analyse, t.b.v. beleidsaanpassingen, risicoanalyses, kostenreductie en reëel begroten. Daarnaast participeert de afdeling mee in de organisatie brede projecten zoals Digitalisering, het Zaaksysteem en uiteraard de veranderagenda met als doel een efficiënte en slagvaardige organisatie.

Participatiewet

Ten aanzien van de gevolgen van Corona op de toekomstige uitgaven in het sociaal domein is nog altijd een waarschuwing aan de orde. Er is een lichte stijging in de bijstandspopulatie waarneembaar, maar niemand weet welke effecten de economische gevolgen van de coronacrisis uiteindelijk op de lagere termijn zullen hebben. De kans is nog altijd aanzienlijk dat mensen in de komende tijd bij de gemeenten zullen aankloppen voor een uitkering. Het Centraal Planbureau heeft de impact geschat en door de corona-crisis zullen de gemeentelijke uitgaven aan bijstandsuitkeringen onvermijdelijk stijgen. De vraag is en blijft in welke mate. Voor wat betreft de Participatiewet zal in september dit jaar het definitieve budget over 2021 bekend worden gemaakt, evenals het (voorlopige) budget 2022. Met betrekking tot Coronamiddelen vanuit het Rijk, voor o.a. de TONK-regeling, geldt dat scherpste op zijn plaats is.

Jeugdzorg

De komende jaren staan in het teken van verbinding, samenwerking en integraliteit. Er worden praktijkondersteuners jeugd (POH) ingezet bij huisartsen. Deze zijn van eminent belang voor kortere lijnen naar de burger en gebiedsteams, maar streven ook een kostenbesparing na. Daarnaast wordt ingezet op een betere coördinatie en aansluiting tussen Zorg en Onderwijs. Ook hiermee wordt efficiency en kostenverlaging nagestreefd. Per 1 januari 2022 zijn een aantal veranderingen aan de orde, zoals de nieuwe contracttermijnen met zorgaanbieders en het woonplaatsbeginsel. Hoe groot de

negatieve financiële gevolgen hiervan zijn is nog niet in te schatten. Het Rijk staat in de stand om gemeenten financieel de hand te reiken. De vraag is en blijft of dit de ruimte gaat bieden die gewenst is. Dat zal mede afhankelijk zijn van de toekomstige vraag naar zorg. Er is een landelijk tekort waarneembaar van € 1,7 miljard. Op 2 juni 2021 is bekend gemaakt dat er voor 2022 € 1,3 miljard extra uitgetrokken wordt voor jeugdzorg. Voor Dantumadiel is dit een extra compensatie van € 1,2 miljoen.

Wmo

We zien, op basis van data-analyse, dat er sprake zal zijn van een toenemende zorgvraag. Dat heeft effect op de uitgaven. Met name de huishoudelijke hulp is een kostensoort die qua uitgaven zal stijgen. Dit is een logisch gevolg van de vergrijzing (demografische ontwikkelingen). Een groei in die kosten (jaarlijks en voor de langere termijn) van huishoudelijke hulp is te verwachten, als gevolg van de vergrijzing, indexaties op de tarieven en de sterk aanzuigende werking als gevolg van het abonnementstarief. Deze verwachte stijging van € 547.000 is meegenomen in deze perspectiefnota. Zoals aangegeven is het beheersen van de kosten nog altijd aan de orde van de dag. Het project Wending (gebiedsgericht werken volgens de vastgestelde beleidsuitgangspunten) en extra inzet binnen het team kwaliteit (toetsing, coaching, productenkader) dragen bij aan die kostenbeheersing.

2.3.4 Kapitaalgoederenbeheer

De Provincie beoordeelt jaarlijks aan de hand van Het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtskader (GTK) op basis van een toets puntenlijst het toezichtregime. Ten aanzien van de kapitaalgoederen worden de volgende toets punten beoordeeld:

- Kan de gemeente de volle jaarlasten van de nog te realiseren (her)investeringen opvangen binnen een structureel sluitende begroting?
- Beschikt de gemeente over actuele (< 5 jaar) meerjarige beheerplannen voor wegen (inclusief kunstwerken), riolering, water, groen en gebouwen?
- Is het benodigde onderhoudsbudget van de genoemde kapitaalgoederen (voortvloeiend uit het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau) reëel verwerkt in de (meerjaren) begroting?
- Blijkt uit de begroting dat er sprake is van achterstallig onderhoud bij de genoemde kapitaalgoederen?

In onderstaande tabel is de huidige stand van zaken van de beheersplannen van Dantumadiel opgenomen:

Onderdeel	Datum vaststelling beheersplan gemeenteraad	Beheersplan actueel?	Is er sprake van achterstallig onderhoud?	Onderhoud opgenomen in de begroting
Wegen	02-2021	Ja	Nee	PPN
Gebouwen	02-2021	Ja	Nee	PPN
Openbare verlichting	02-2021	Ja	Nee	PPN
Kunstwerken	07-2021	Onderhanden	Nee	PPN
Groen	07-2021	Onderhanden	Nee	PPN
Waterlopen	07-2021	Onderhanden	Nee	PPN
GRP	Najaar 2021	Onderhanden	Nee	100% kostendekkend

Beleidsplannen

In februari 2021 zijn de Beleid/ beheerplannen voor Wegen, Straatverlichting en Gebouwen vastgesteld. Voor wegen is het onderhoudsniveau 'Basis' vastgesteld. Voor de lichtmasten heeft de raad besloten om periodiek (1 x per 5 jaar) schoon te maken (mast en armatuur) en voor de gebouwen het onderhoudsniveau conditiescore te hanteren.

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Wegen	€ - 35	€ - 68	€ - 123	€ - 145
Straatverlichting	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Gebouwen	€ - 149	€ - 149	€ - 149	€ - 149

Het is mogelijk om een lager onderhoudsniveau te hanteren bij bovengenoemde beleidsplannen waarbij er nog geen kapitaalvernietiging plaats gaat vinden.

In kader van het nieuwe beleid/ beheerplan voor Kunstwerken, Waterlopen en Groen, zijn de kosten in beeld gebracht om de betreffende kapitaalgoed in stand te houden. Bijvoorbeeld de kosten voor een goot deel van het schoonmaken en bepaald klein onderhoud zijn niet meegenomen. De vervangingsinvestering zijn ook in beeld gebracht. De vervangingsinvesteringen zijn nodig om het kapitaalgoed in stand te houden en is daarmee onlosmakelijk verbonden met de kosten voor klein en grootonderhoud. De gemeenteraad heeft in februari 2021 een amendement aangenomen om de kapitaallasten pas te begroten als de raad het besluit heeft genomen op de investeringen. In bijlage 5 zijn de herinvesteringen voor 2022-2025 opgenomen. Om aan de eisen van het toezicht regime van de provincie te voldoen, wordt de raad bij de perspectiefnota voorgesteld om in te stemmen met de opgenomen vervangingsinvesteringen in bijlage 5.

Hieronder de financiële consequenties van Kunstwerken, Waterlopen en Groen:

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Kunstwerken	€ - 71	€ - 94	€ - 101	€ - 102
Waterlopen	€ - 88	€ - 88	€ - 88	€ - 88
Groen (niveau B)	€ 22	€ - 3	€ 21	€ 20

De beleid / beheerplannen voor Kunstwerken, Groen en Waterlopen worden in juli ter vaststelling aan de raad aangeboden. De eenmalige extra toevoeging voor de voorziening van € 130.000 (€ 120.000 voor kunstwerken en van € 10.000 voor de waterlopen) wordt in de 2e tussentijdse rapportage 2021 verwerkt en is meegenomen in de herziene stand van de Algemene reserve.

Het beleidsplan Riolerig (vGRP) wordt later in het jaar aan de raad aangeboden.

2.3.5 Bedrijfsvoering

Verbeteragenda

De Verbeteragenda voor de ambtelijke organisatie omvat verbeteringen in organisatiestructuur, taken en bevoegdheden, procesketens, slimme toepassing van ICT, onderlinge samenwerking en cultuur. Begin 2021 is de nadruk verschoven van vooral aandacht voor de reorganisatie naar vooral aandacht voor initiatieven op de andere aspecten. Daarmee geven we meer aandacht aan spontaan in de organisatie gestarte initiatieven. En doen we meer recht aan alle goede ideeën die in de organisatie leven om – vaak ook kleinschalig – verbeteringen tot stand te brengen die ook kunnen uitmonden in een verandering van de organisatiestructuur.

In 2022 verwachten wij substantiële verbeteringen in het functioneren van de ambtelijke organisatie. Voorbeelden:

- Sterkere digitalisering het Sociaal Domein met tegelijk hogere klanttevredenheid door een Persoonlijke Internet Pagina en snellere, slimmere processen voor niet-complexe aanvragen.
- Beter inzicht in en evenwicht tussen werkvoorraad en capaciteit, met name rondom de vele projecten in het ruimtelijk domein, waardoor oplevering van resultaten voorspelbaar wordt.

- Invoering van de Omgevingswet, een traject van vele jaren, dat de verhouding tussen gemeente en inwoners/initiatiefnemers van projecten sterk verandert.

De Verbeteragenda gaat de komende jaren leiden tot betere service aan inwoners, ondernemingen en andere organisaties. Tot een organisatie die slim georganiseerd is, waar afspraken en resultaten duidelijk zijn. En ook een organisatie waar het prettig en fijn (samen)werken is.

Huisvesting

In 2021 zijn de resultaten van een onderzoek onder medewerkers naar hybride werken gepresenteerd. De ervaringen met het thuiswerken onder Corona hebben ertoe geleid dat het overgrote deel van de medewerkers positief staat tegenover het idee om ook na Corona 50% thuis te blijven werken en 50% weer op kantoor te gaan werken. Het kantoor krijgt dan vooral een samenwerkings- en ontmoetingsfunctie. Het betreft hier overigens slechts een deel van de medewerkers (± 430), voor medewerkers in de buitendienst en medewerkers die vanwege de aard van hun functie op kantoor moeten zijn is dit niet van toepassing.

De resultaten van dit onderzoek, samen met ervaring elders, hebben ertoe geleid dat voor de inrichting van de nieuwe centrale huisvesting is gekozen voor een flexfactor van 60%. Op grond daarvan zijn in opdracht van het college door een aantal externe partijen een vijftal mogelijke scenario's uitgewerkt voor de nieuwe huisvesting. Op het moment van schrijven van dit stuk waren de scenario's nog niet aan de raad voorgelegd. Na definitief akkoord door de raad hopen wij (na detaillering van het gekozen scenario) in 2022 de verbouwing aan te besteden en daarna zo spoedig mogelijk te starten met de verbouwing.

ICT

In 2021 is het Informatieplan Samen Digitaal opgesteld en geaccordeerd dat een lange termijnvisie op de gewenste ontwikkeling van de gemeentelijke ICT schetst. Dit is enige maanden geleden ter informatie aan de raad ter beschikking gesteld. De lange termijnvisie in het informatieplan is opgesteld rekening houdend met verschillende factoren: veranderende klantverwachtingen, ontwikkelingen bij leveranciers, toenemende integratievraagstukken, meer voorschriften en risico's over beveiliging en privacy en de samenwerking met regionale partners en het SSC. Als ambitie heeft het college gekozen voor de archetypen Maximaal Dienstverlenend en Flexibel en Schaalbaar. Vanwege de huidige financiële situatie kiest het College daarnaast voor het archetype Kostenbewust en Sober in de aanpak.

In de tweede helft van 2021 wordt na een jaar vertraging het nieuwe zaaksysteem Rex in gebruik genomen. Dat geeft een stevige basis waarop we in 2022 kunnen voortbouwen als het gaat om klanttevredenheid, bijvoorbeeld via een Persoonlijke Internet Pagina of het bewaken van afgesproken servicenormen. Dat zaaksysteem richt zich vooral op de vele procesketens in de organisatie. Ook wordt in 2021 de basis gelegd voor een verdere uitrol van MS Teams, waardoor collega's die in beleidsvorming of projecten samenwerken het veel gemakkelijker krijgen. Zo kunnen ze eenvoudig documenten delen en zelfs tegelijk aan hetzelfde document werken.

De afgelopen jaren is minimaal in ICT geïnvesteerd vanwege de financiële knelpunten van de gemeente. Er heeft alleen vervanging van applicaties plaatsgevonden waarvan de leverancier de ondersteuning stopt. Ook zijn investeringen gedaan i.v.m. met de toenemende eisen op het gebied van beveiliging en privacy die door het SSC met ons verrekend worden.

Ook voor 2022 hebben wij ons weer noodgedwongen beperkt tot onvermijdelijke investeringen:

Nr.	Investering	Omschrijving
1	Vervanging GBI (beheerssysteem openbare ruimte)	Onvermijdelijk omdat het contract verloopt en al eens is verlengd. We moeten daarom nu opnieuw aanbesteden.

Nr.	Investing	Omschrijving
2	Migratie & ontsluiting vergunningen informatie	Onvermijdelijk vanwege de wettelijke verplichtingen op het gebied van archief, de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de Omgevingswet.
3	Klinkende taal (zorgen dat we als ambtelijke organisatie begrijpelijker worden)	Onvermijdelijk omdat het project – vooral veel trainingen - al loopt en de aanschaf van een ondersteunende tool om teksten te analyseren voor 2021 rond is.
4	Verhogen Financieel Inzicht	Onvermijdelijk omdat het essentieel is voor de financiële continuïteit, het nemen van juiste besluiten en het voorkomen van budgetoverschrijding.

Voor bovenstaande projecten zijn budgetten van € 250.000 eenmalig en € 110.000 structureel nodig. Het aandeel voor Dantumadiel bedraagt 26,52% in deze budgetten. De noodzakelijke investeringen in ICT zijn meegenomen in het nieuw beleid.

Wet open overheid

Daarnaast is er nog het project Wet open overheid die in 2022 uitgevoerd zal worden. Dit betreft een wettelijke verplichting. Dit is een traject dat meerdere jaren zal duren omdat de eisen voor openheid in de loop van de tijd stijgen. In de Meicirculaire 2021 is hiervoor geld beschikbaar gesteld en gereserveerd voor dit doel. Deze middelen zullen dan ook aangewend worden voor de uitvoering van deze wet.

Naast incidentele projecten stijgen de exploitatiekosten voor het SSC met ruim 8%. Dit heeft met name te maken met het al voorziene grootschalig inzetten van MS Teams in de digitale werkomgeving. Daarnaast is er vooral sprake van kostenindexaties en licentiestijgingen.

3. Nieuwe ontwikkelingen

3.1 Inleiding

In aansluiting op de voorgaande hoofdstukken wordt in dit hoofdstuk ingegaan op nieuwe ontwikkelingen die in het kader van deze Perspectiefnota voor de periode 2022-2025 zijn ingediend.

3.2 Beleidsvoorstellen

Vanuit de ambtelijke organisatie zijn in het kader van de voorbereiding op de Perspectiefnota diverse bestedingsvoorstellen en investeringswensen ingediend. In het verleden was het te doen gebruikelijk om in de Perspectiefnota al een voorstel op te nemen ten aanzien van de honorering van dergelijke voorstellen, in feite vooruitlopend op de daaropvolgende begrotingsvoorbereiding voor het komende jaar. Net als vorig jaar achten wij een dergelijke handelwijze niet verantwoord. Dit houdt verband met enerzijds de omvang van de financiële tekorten en anderzijds met het feit dat het geschetste ombuigingsperspectief inhoudelijk nog van een concrete invulling moet worden voorzien. In het kader van deze Perspectiefnota leggen wij aan de gemeenteraad daarom alleen de voorstellen voor die in het kader van de wettelijke taak verplicht zijn om uit te voeren en welke voldoen aan de criteria onuitstelbaar en onvermijdbaar. Voor de beoordeling van de overige nieuwe beleidsvoorstellen verschuiven wij deze beoordeling naar het moment van de begrotingsvoorbereiding voor het komende jaar. Op dat moment zal er een helderder beeld zijn over de invulling van het ombuigingsperspectief (voor in ieder geval de eerste jaarschijf) en kan gefundeerder een oordeel worden gegeven over de ingediende nieuwe beleidsvoorstellen.

In bijlage 3 is een lijstje met verplichte nieuw beleidsvoorstellen opgenomen die onvermijdelijk en onuitstelbaar zijn en die om die reden verwerkt zijn in het financieel perspectief.

Bijlagen

Bijlage 1 - Technische uitgangspunten en begrotingsparameters

Technische uitgangspunten

De algemene technische uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2022 zijn:

- De raming van lasten en baten van bestaand beleid vindt plaats op basis van analyses en niet uitsluitend op basis van inflatie indexering.
- De raming van gemeentelijke bijdragen aan externe instanties (zoals de GR NEF) vindt plaats op basis van de meest recente begrotingen van deze partijen.
- Voor de meerjarenbegroting wordt geraamd op basis van constante prijzen.
- Structurele lasten worden gedekt door structurele baten en incidentele baten zijn voornamelijk dekkingsmiddel voor incidentele lasten.
- De algemene reserves en de weerstandscapaciteit voldoen aan normen die zijn gebaseerd op een risicoanalyse (op te nemen in de paragraaf risicobeheersing en weerstandsvermogen).
- De financierings- en schuldpunten en het kasstroomsaldo voldoen aan de normen van de Economische Monetaire Unie (EMU) en de Wet HOF.
- Door middel van de in de begroting opgenomen onderhoudsplannen wordt ten alle tijde ruimte gelaten voor onderhoud van kapitaalgoederen volgens de door de raad vastgelegde kwaliteitsniveaus.
- Vrijvallende kapitaallasten van vervangingsinvesteringen met betrekking tot de bedrijfsvoering blijven beschikbaar voor noodzakelijke vervangingen in de bedrijfsvoering.

Technische begrotingsparameters

Bij het opstellen van de begroting wordt uitgegaan van de volgende parameters:

Begrotingsparameter	Aan te houden waarde
Prijseffect bij interne budgetten (m.b.t. de leveringen binnen de gemeente)	Geen vaste aanpassingen, maximaal volgens de prognose van de HCPI (geharmoniseerde consumentenprijsindex) 2021 van het Centraal Planbureau (CPB) in het Centraal Economisch Plan (CEP) van maart 2021: 1,4%.
Prijseffect bij externe budgetten (uitgaven)	Geen vaste indexering, eveneens maximaal volgens CPB-prognose van de HCPI 2020: 1,4%.
Rente % (voor interne verrekeningen: kosten kort geld, rekenrente reserves, kapitaallasten)	Uitgegaan wordt van het volgens BBV-bepalingen berekende omslagpercentage. Voor 2021 is deze vastgesteld op 0,6%.
Cao-loonstijgingspercentage (betreft stijging bovenop periodieke loonstijging)	Loonvoet sector overheid op basis van CBP CEP raming maart 2020: 1,5%.

Meicirculaire

De meicirculaire 2021 informeert de gemeenten over de omvang en de verdeling van de algemene uitkering, de integratie-uitkeringen – inclusief die voor het sociaal domein - en de decentralisatie-uitkeringen uit het gemeentefonds voor de jaren 2021 en verder. Daarnaast bevat de circulaire informatie over andere financiële onderwerpen die voor de gemeenten van belang zijn.

De effecten voor iedere individuele gemeente moeten doorgerekend worden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het programma Frontin PAUW. De circulaire is op 31 mei uitgekomen en de effecten zijn vertaald in het structurele financiële perspectief.

Bijlage 2 – Meicirculaire

(x € 1.000)	2022	2023	2024
Uitkomst t/m decembercirculaire 2020	€ 36.337	€ 35.788	€ 35.822
Uitkomst t/m meicirculaire 2021	€ 37.363	€ 36.690	€ 36.662
Effect op begroting (+ = voordeel en een - = nadeel)	€ 1.025	€ 902	€ 839
Totaal te reserveren/ oormerken gelden	€ 258	€ 264	€ 271
Resultaat t/m meicirculaire 2021, incl. reserveringen	€ 767	€ 638	€ 568
A. Specificatie verschil:	-	-	-
1 Afrekening BCF-plafond 2020			
2 Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor (o.a. afronding)	€ -38	€ -36	€ -35
3 Accresontwikkeling in mei 2021, ujr 2022 t/m 2026	€ -134	€ -270	€ -390
4 Nominale ontwikkeling (verleggen basisjaar) meicirculaire 2021	€ 403	€ 402	€ 405
5 Nominale ontwikkeling vanaf 2023	€ 0	€ -191	€ -309
6 Ontwikkeling uitkeringsbasis	€ 422	€ 440	€ 444
7 Hoeveelheidsverschillen	€ 669	€ 871	€ 1.048
<i>Taakmutaties</i>			
8 Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening	€ 8	€ 8	€ 8
9 Verrekening Voogdij 18+	€ -10	€ -10	€ -10
10 Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg	€ 5	€ 6	€ 6
11 Wet Open Overheid (structureel)	€ 44	€ 55	€ 66
12 Wet Open Overheid (incidenteel 2022 t/m 2026)	€ 52	€ 52	€ 52
<i>IU/DU/SU</i>			
13 Vergoeding raadsleden kleine gemeenten (IU)	€ 7	€ 7	€ 7
14 Inburgering (IU)	€ 12	€ 6	€ 4
15 Participatie (IU)	€ 162	€ 157	€ 153
16 Voogdij/18+ (IU)	€ -579	€ -579	€ -579
17 Overige verschillen < € 5.000	€ 2	€ -16	€ -31
Totaal verschil (A)	€ 1.025	€ 902	€ 839
B. Te reserveren/ oormerken gelden:			
12 Wet Open Overheid (structureel)	€ 44	€ 55	€ 66
13 Wet Open Overheid (incidenteel 2022 t/m 2026)	€ 52	€ 52	€ 52
15 Participatie (IU)	€ 162	€ 157	€ 153
Totaal te reserveren/ oormerken gelden (B)	€ 258	€ 264	€ 271

Hieronder is de tekstuele toelichting op de meicirculaire opgenomen.

1. Plafond BTW Compensatiefonds

Het BCF-plafond bedraagt € 3,162 miljard voor gemeenten in 2020. Als de gezamenlijke declaraties onder het plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. Het plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage. Door de bevrozing van het accres in 2020 en 2021 is het plafond in die jaren ook gefixeerd.

2. Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor (o.a. afronding)

3. Accresontwikkeling in mei 2021, ujr 2022 t/m 2026

4. Nominale ontwikkeling (verleggen basisjaar) meicirculaire 2021

5. Nominale ontwikkeling vanaf 2023

De voeding van het gemeentefonds als gevolg van de methode 'samen de trap op en samen de trap af' wordt het accres genoemd. De accressen 2020 en 2021 zijn vastgekleit op het niveau van de meicirculaire 2020 ter waarde van respectievelijk € 1.240 en € 1.030 miljoen. Dit om rust en stabiliteit te creëren tijdens de corona-pandemie. Er vindt dus geen afrekening plaats. Anders dan in de septembercirculaire 2020 zijn deze keer de accressen vanaf 2022 bijgewerkt. De bedragen zijn structureel en cumuleren. In alle jaren zijn de lagere accressen volgens de circulaire het gevolg van lagere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe aangenomen. Vanaf 2023 is het accres neerwaarts bijgesteld als gevolg van lagere rentelasten en lagere EU-afrachten.

6. Ontwikkeling uitkeringsbasis

7. Hoeveelheidsverschillen

Bij het begrip ontwikkeling van de uitkeringsbasis praten we over de mutaties van de landelijke aantallen inwoners, woonruimten, leerlingen, uitkeringsgerechtigden, WOZ-waarden enzovoort. In de veronderstelling dat het te verdelen bedrag niet toeneemt als de hoeveelheid (Q) stijgt, dan zal per maatstaf het maatstafgewicht (P) evenredig moeten dalen. Dat is een ingewikkelde methode en daarom wordt vaak gekozen voor een eenvoudiger oplossing, in casu, de daling van de uitkeringsfactor. In de meicirculaire zijn de nieuwe ramingen verwerkt van de ontwikkeling van de uitkeringsbasis door actualisatie van de raming van de volumina van de verdeelmaatstaven. Omdat het totaal landelijk te verdelen bedrag gelijk blijft, zal bij een stijging van de aantallen de uitkeringsfactor dalen. Recentelijk zijn voor de maatstaf medicijngebruik drempel de definitieve cijfers 2019 door Vektis geleverd. Hierdoor is de definitie van deze maatstaf gewijzigd, waardoor er structureel meer geld wordt ontvangen voor deze maatstaf.

Taakmutaties

8. Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening

Discriminatie is een diepgeworteld en structureel probleem van de samenleving. In haar reactie op het rapport Ongekend onrecht van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag heeft het kabinet aangekondigd structurele middelen vrij te maken voor de aanpak van discriminatie, waaronder de versterking van de antidiscriminatievoorzieningen (ADV). In 2009 is de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Wga) in werking getreden.

9. Verrekening Voogdij 18+

Door het gebruik van actuele gegevens neemt de integratie-uitkering Voogdij/18+ vanaf uitkeringsjaar 2022 met structureel € 22 miljoen toe. Deze toename kan deels worden gedekt met de toevoeging van de loon- en prijsbijstelling 2021 aan deze integratie. Het verschil van € 7,5 miljoen wordt zoals gebruikelijk onttrokken aan de algemene uitkering, subcluster Jeugdhulp.

10. Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg

Vanaf 2022 zijn middelen aan de algemene uitkering toegevoegd voor de uitvoering van het wetsvoorstel 'Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg (PHB JGZ)'. Het gaat om een bedrag van jaarlijks € 5,3 miljoen.

11. Wet Open Overheid (structureel)

12. Wet Open Overheid (incidenteel)

Deze initiatiefwet is op 26 januari 2021 door de Tweede Kamer aangenomen en beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. Met dit wetsvoorstel geven de initiatiefnemers zowel de actieve als de passieve openbaarmaking van overheidsinformatie een nieuwe basis, verankeren zij het recht op toegang tot informatie wettelijk en beogen zij de informatievoorziening en informatiehuishouding van het Rijk en decentrale overheden te verbeteren. De Eerste Kamer dient nog een besluit te nemen over de WOO. Bij instemming van de Eerste Kamer zal de wet een halfjaar

later in werking treden. Dit zal waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2022 zijn. De huidige Wet openbaarheid van bestuur (WOB) wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de WOO. Vooruitlopend op de besluitvorming in de Eerste Kamer heeft het kabinet bij de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend onrecht' van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) financiële middelen vrijgemaakt. Met de beschikbaarstelling van deze financiële middelen ondersteunt het Rijk gemeenten bij de implementatie en uitvoering van de WOO. De financiële middelen bestaan uit zowel incidentele als structurele middelen. De incidentele middelen, voor de periode 2022 tot en met 2026 een bedrag van € 25 miljoen per jaar, zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers en het aanpassen van processen en de organisatie. De structurele middelen, € 21 miljoen in 2022, oplopend naar structureel € 42 miljoen vanaf 2026, zijn bedoeld voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de WOO, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen.

13. Vergoeding raadsleden kleine gemeenten

De actualisatie van de integratie-uitkering Verhoging raadsledenvergoeding kleine gemeenten komt ten laste van de algemene uitkering. De verlaging van de algemene uitkering bedraagt vanaf 2021 jaarlijks structureel € 0,3 miljoen.

14. Inburgering (IU)

Aan de integratie-uitkering Inburgering wordt voor 2021 tot en met 2026 cumulatief € 16,5 miljoen toegevoegd ten behoeve van de begeleiding van de bredere groep asielmigranten binnen de ondertussen-groep. Dit volgt uit de bestuurlijke afspraken die het ministerie van SZW en de VNG in april 2020 hebben gemaakt om een impuls te geven aan de uitstroom van inburgeringsplichtigen onder het huidige stelsel. De bedragen worden verdeeld naar rato van het aantal inwoners.

15. Participatie (IU)

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt door de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2021 (€ 39,78 miljoen in 2021, aflopend naar € 34,52 miljoen structureel). De onderverdeling van de loon- en prijsbijstelling naar de drie onderdelen binnen de integratie uitkering en de bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Participatie voor het jaar 2021 en verder zijn opgenomen in de gemeentefondsruubriek op internet.

16. Voogdij/18+ (IU)

De IU Voogdij/18+ neemt vanaf 2022 toe met € 22 miljoen door het gebruik van meer actuele gegevens van zorggebruik voor jongeren.

17. Overige verschillen

Dit betreft verschillen kleiner dan < € 5.000, welke niet verder toegelicht worden.

Bijlage 3 – Nieuwe (onvermijdbare) ontwikkelingen

Verplichte investeringen

Er zijn een aantal onvermijdbare en onuitstelbare ontwikkelingen met een verplicht karakter die op de gemeente Dantumadiel afkomen. Om deze reden hebben wij deze verplichte nieuw beleidsvoorstellen verwerkt in de perspectiefnota. In onderstaand overzicht zijn deze ontwikkelingen opgenomen:

(x € 1.000)		Netto lasten exploitatie				Investering			
Nr.	Voorstel	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
1	Gezamenlijke vervangende nieuwbouw basisscholen en gymzaal in Feanwâlden	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 235			-€ 7.205	
2	ICT	-€ 95	-€ 29	-€ 29	-€ 29				
3	Herinrichting Oastein te Feanwâlden.	€ 0	-€ 2	-€ 2	-€ 2	-€ 50			
		-€ 95	-€ 31	-€ 31	-€ 266	-€ 50	€ 0	-€ 7.205	€ 0

1 Vervangende nieuwbouw scholen Feanwâlden

Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen. De vervangende nieuwbouw van OBS de Theun de Vriesskoalle en CBS de Frissel in Feanwâlden zijn opgenomen in het Integraal Huisvesting Plan 2019.

In de raadsvergadering van 5 november 2019 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen, waarin de raad aan het college de opdracht geeft om voor het dorp Feanwâlden te komen tot een integraal plan voor huisvesting van het onderwijs (brede school), sport, kerken en maatschappelijke organisaties en om daar de realisatie van een multi functioneel centrum in mee te nemen.

Om uitvoering te geven aan de motie, zal een haalbaarheidsonderzoek gestart worden om te beoordelen welke locaties voor de vervangende nieuwbouw van de basisscholen en gymzaal geschikt zijn en zal worden onderzocht welke andere maatschappelijke voorzieningen gekoppeld kunnen worden aan deze ontwikkeling. De vervangende nieuwbouw van beide basisscholen en een gymzaal zal voor een investeringskrediet van € 7,2 miljoen opgenomen worden in de meerjarenraming als investering in 2024, waarbij de kapitaallasten vanaf 2025 in zullen gaan.

2 ICT

Vanwege de financiën van de gemeente is er de afgelopen jaren minimaal geïnvesteerd in ICT.

Onderstaande investeringen met een onvermijdelijk karakter zullen in 2022 gedaan moeten worden.

- Vervanging GBI (beheersysteem openbare ruimte)
- Migratie & ontsluiting vergunningen informatie
- Klinkende taal
- Verhogen financieel inzicht

Voor bovenstaande projecten is er eenmalig € 66.000 en structureel € 29.000 nodig. De investeringen zijn toelicht in paragraaf 2.3.6.

3 Herinrichting Oastein te Feanwâlden

De herinrichting van Oastein in Feanwâlden is niet meegenomen in de grondexploitaties van de Bosk. In het kader van de verkeersveiligheid zal er een herinrichting plaats moeten vinden van de weg. Het investeringskrediet van de herinrichting bedraagt € 50.000 en de jaarlijkse kapitaallasten bedragen € 2.000.

Bijlage 4 – Verloopoverzicht Algemene reserve

(x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Stand Algemene reserve 1 januari	€ 3.308	€ 4.061	€ 4.351	€ 4.865
<i>Vermeerderingen</i>				
Vaste toevoeging	€ 166	€ 166	€ 166	€ 166
Verkoop school de Bron	€ 84			
Vrijval budget energie transitie	€ 77			
Verkoop grond Sanjes Fertier		€ 56		
Jaarrekening 2020	€ 602			
Opheffen reserve campus Damwâld	€ 817			
Aanvulling AR met exploitatiesaldo	€ 297	€ 525	€ 493	€ 396
<i>Totaal vermeerderingen</i>	€ 2.043	€ 747	€ 659	€ 562
<i>Verminderingen</i>				
Implementatie Omgevingswet	€ -136	€ -95		
Groot onderhoud bruggen	€ -47			
Gebiedsontwikkeling Centrale As	€ -502			
Regiodeal	€ -145	€ -145	€ -145	€ -145
Nieuw beleid 2021: ICT	€ -99			
Nieuw beleid 2021: NEF	€ -148	€ -148		
Toekomstvisie Dantumadiel	€ -25			
Ambtelijke frictiekosten	€ -46			
Haalbaarheidsonderzoek scholen Feanwâlden	€ -10			
Implementatie Omgevingswet	€ -2	€ -2		
Storting voorziening kapitaalgoederen	€ -130			
Nieuw beleid PPN 2022		€ -66		
<i>Totaal verminderingen</i>	€ -1.290	€ -456	€ -145	€ -145
Stand Algemene reserve 31 december	€ 4.061	€ 4.351	€ 4.865	€ 5.281

Bijlage 5 – Lijst vervangingsinvesteringen beleidsplannen

(x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	Afschrijvings- termijn
Kunstwerken					
Vaste Bruggen	€ -104				40
Keerwanden, Beschoeiingen	€ -28	€ -96	€ -17		15
Sportvelden					
De Westereen, kunstgrasveld		€ -200			12
Damwâld vv De Wâlden				€ -21	12
Damwâld Broeksterboys				€ -74	12
Openbare verlichting					
Armaturen	€ -570	€ -27	€ -28	€ -28	20
Masten	€ -282	€ -37	€ -17	€ -51	40
Wegen					
Dammeloane, Damwâld	€ -288				25
Trekwei, Damwâld	€ -242				25
D. Bosmastrjitte, De Westereen	€ -85				25
S. Boukesstrjitte, De Westereen	€ -123				25
Oastersingel, De Westereen	€ -32				25
Butefjild, Feanwâlden	€ -104				25
Foarstrjitte, De Westereen		€ -899			25
M.Hostrastjitte, Driezum		€ -73			25
Eysingawei, Rinsumageast		€ -50			25
Willemstrjitte, Damwâld			€ -317		25
Van Aylvawei, Rinsumageast			€ -174		25
De Finnen, Feanwâlden			€ -167		25
Foarwe, Damwâld				€ -239	25
De Wylgen, Feanwâlden				€ -56	25
De Hagedoarn, Feanwâlden				€ -106	25